

Eenvoud en heldere lijnen

Het was tuindesign op het eerste gezicht. De dag dat Carla en haar man de zaak van Martin Veltkamp binnenstapten. De tentoongestelde decoratie van natuurlijke materialen en de ontwerprealisaties spraken Carla onmiddellijk aan. Het was voor haar in één oogopslag duidelijk dat ze de tuinarchitect had gevonden voor het verwezenlijken van hun tuinproject.

Tekst: Jolanda Swyzen-Bock | Fotografie: PSG

“ De kenmerkende trefwoorden van de tuinarchitect: ruimte, rust, eenvoud, ritme, detail, contrast en licht vormen de klanken van deze tuincompositie.

N a lang zoeken naar een huis dichtbij Rotterdam stuitte het echtpaar, geboren en getogen in dezelfde streek, bij toeval op een bouwka­vel van ruime afmetingen met een kleine dijk­woning. Het was weliswaar drassig gebied maar dat mocht de pret niet bederven, gezien de zeldzame vondst zo'n groot stuk grond te kunnen bezitten in het deftige stadsdeel Hilligersberg nabij het centrum van Rotterdam. Het was niet de moeite om de dijkwoning te renoveren, een nieuw huis in de stijl van de jaren 30 zou ervoor in de plaats komen. Geduld was nodig om het ontwerp van Slangen architecten in het echt te zien verrijzen. Acht jaar heeft het geduurd om toestemming te verkrijgen van de gemeente. Doordat Martin Veltkamp reeds in de beginfase erbij betrokken raakte, lagen de tuinplannen al klaar vòòr de bouw van het huis. In een later stadium tijdens de aanleg van de tuin werd het oorspronkelijke plan nauwelij­k aangepast. Het huis werd in zekere mate aangepast aan de tuin maar ook andersom. Zogezegd een samenspel van creatieve oplossingen zonder concessies te doen aan de visie des­tijds. Naast de onderhoudsvriendelijke aspecten zoals 'alleen het gazon maaien', moest de tuin bovenal ultieme ontspanning uitstralen. Ondanks de royale afmetingen van de kavel is veel ruimte bewust niet ingevuld. Eenvoud en heldere lijnen gelden als basisregels voor de ontwerpen van Martin Veltkamp om een overzichtelijk en rustig effect te creëren. Om een ultiem buitengevoel te verwezenlijken pleit de tuinarchitect voor een poolhouse of paviljoen voorzien van vuurkorven en/of moderne heaters als basisprincipe. Met deze buitenruimtes worden niet alleen zomeravonden maar de vier seizoenen in recreatieve zin verlengd. Zelfs de organisatie van een nieuwjaarsborrel buiten ligt binnen handbereik. Aan het eind van de tuin staat zo'n basisprincipe in de vorm van een prieel. Oorspronkelijk was het bedoeld als atelier. Carla organiseert kunstexposities thuis met een wijnproeverij. De gemeente gooide echter roet in het

eten door geen goedkeuring te verlenen voor een gebouw. De oplossing was snel gevonden in de vorm van een overdekte buitenruimte met een enkele achterwand. Om in­kijk in de tuin te voorkomen werden achter het prieel inlandse elzen geplant. Zodra de huidige uitgegroeide populieren worden weggehaald, kunnen de nieuwe bomen hun taak overnemen.

De kavel van de oude dijkwoning ligt tussen het kanaal de 'Oude Vaart' en een sloot in. De moeilijkheidsgraad lag vooral in het niveauverschil. Het huis staat uiteraard op een dijk en de tuin ligt ruim twee meter lager. Heel duidelijk werd gekozen om niet een overgang te maken in een vloeiende beweging maar voor het klare afbakenen van de terreinen met elk hun eigen taak. Zo krijgen belangrijke functies in de tuinen van Martin Veltkamp een plaats in de hoofdruimte en worden de minder belangrijke functies in nevenruimtes ondergebracht. Het terras op het hoge gedeelte is het verlengstuk van het huis. Om dat te benadrukken zijn 80 X 80 cm tegels van Aziatische hardsteen in de kleur antraciet vanuit binnen doorgetrokken naar buiten. Het terras is niet te groot, maar het gezin van vijf personen en Flow, de Berner sennenhond (een krachtig gebouwde berghond van Zwitserse afkomst), kunnen er wel optimaal van gebruikmaken. Het comfortabel samenzijn is dichtbij huis en voor grootschalige en actieve recreatie gaan ze bewust tussen twee overduidelijke muren de trap af naar de lager gelegen tuin met een groot voetbalveld. Eén van de herkenbare basiselementen in de tuinen van Martin Veltkamp is het gebruik van basalt­split in de kleur antraciet. Het grind wordt ontgonnen in Duitse groeves. Is één van de meest donkergekleurde splitsoorten en vrijwel onverslijtbaar. Martin werkt graag met het materiaal om zijn theorie van eenvoudige lijnen en duidelijke vlakken te benadrukken. Een belangrijk en ecologisch punt is de goede afwatering. En met zijn kleur­filosofie in het achterhoofd 'aarde is donker dus gebruik ik altijd donkere

tinten' zijn de looppaden en terrassen in het lage gedeelte met basaltplaat gedekt. Door looppaden als zogenaamde zichtlijnen te gebruiken worden de ruimtes onderling verbonden en biedt het geheel een duidelijk overzicht. Dit effect wordt vooral geaccentueerd door de donkere vlakken te combineren met water. Bij de inrichting van deze tuin was het in eerste instantie de bedoeling om een zwembad te voorzien. Maar na even wikken en wegen, met de idee in het achterhoofd te moeten zwemmen in water met beplanting, werd er gekozen voor een gewone vijver. Eigenlijk is het een spiegelvijver. Het langwerpige waterbassin is niet voorzien van overdadige waterplanten of andere extra's in de zin van fantasievormpjes of rivierkeien. De kunst van het minimalisme werd hier toegepast om de optimale luchtspiegeling goed tot haar recht te laten komen. Hoewel Martin niet zo'n voorstander is van vissen in een spiegelvijver, schieten net onder het watervlak razendsnel goudwindes voorbij. Door de jaren heen zijn de koikarpers opgepeuzeld door reigers. Maar de beste vogel maakt nu geen enkele kans om zo'n snelle goudwinde eruit te plukken.

De prachtige steeneiken met een dichte koepelvormige kroon die in een rij staan, werden speciaal geïmporteerd uit Italië. Deze van nature uit Zuid-Europese bomen blijven het hele jaar groen. Je kan er erg eenvoudig een architectonische uitstraling aan geven door bijzondere snoeivormen aan te brengen. De bomen zijn goed bestand tegen de zilte wind, dus ideaal voor aan de kust. Door hun grote kluit zijn ze niet echt geschikt voor potten. Om schaduw te creëren op het terras aan de spiegelvijver staan dakplaten in carrévorm opgesteld. Ze zijn mooi in blok geschoren en stijlvol geplaatst in grote Domani potten. De heerlijk geurende lavendel, gekozen omwille van kleur en textuur, staat in groepjes verdeelde vlakken. Verder ontdek je siergrassen, olijfbomen en buxussen in mooie keramische potten van Atelier Vierkant. De tuinarchitect laat ritme graag een eigen rol spelen in een tuin door subtiel identieke objecten op een rij te plaatsen.

Met oog voor detail speelt ook in dit project de tuinrichting een grote rol. Luxezetels van Gandia Blasco staan in harmonie met meubelen van Royal Botania. Voorbeelden van detaillering volgens Martin Veltkamp zijn comfortabele kussens in grijze en natuurlijke tinten, een stijlvolle vaas op tafel, fraaie windlichten op uitgekende plaatsen en tuinverlichting. Licht is een belangrijk sfeercomponent in de tuin vanwege contrasten, diepte en kleur. Aan de muren hangen lampjes van Royal Botania voor een mooi strijklucht langs de muur. Het verblindt niet, het accentueert enkel het reliëf van de stenen constructie. De zelf ontworpen Paddo heeft een opvallend armatuur en geeft zachtspreidend licht. Tuinverlichting is sterk sfeerbepalend en moet in de juiste balans worden gebracht om te voorkomen dat ze overdreven en kunstmatig aanvoelt. Zo maakt Martin Veltkamp gebruik van contourverlichting door objecten aan de achterkant op te lichten en bijzondere effecten worden verkregen door uplights.

De kenmerkende trefwoorden van de tuinarchitect: ruimte, rust, eenvoud, ritme, detail, contrast en licht vormen de klanken van deze tuincompositie. ↴

